

Ob odkritju spomenika frančiškana z rastočo knjigo

[Mag. Gregor Macedoni, župan, Mestna občina Novo mesto](#)

Nagovor ob odkritju kipa frančiškana z rastočo knjigo
v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu 16. decembra 2022

Spoštovani ljubljanski nadškof (msgr. Stanislav Zore), novomeški škof (dr. Andrej Saje), provincial (Marjan Čuden), akademik dr. Milček Komelj, predsednik (dr. Miha Japelj) in člani Odbora za kulturno dediščino, oče projekta Rastoča knjiga (dr. Janez Gabrijelčič), dragi gostje.

Današnja slovesnost in odkritje kipa, ki ponazarja frančiškana s knjigami, predstavlja globok poklon kulturi, knjigam, znanju, ohranjanju maternega jezika in vere skozi stoletja. In skorajda ni bolj simbolnega in pomenljivega kraja kot je frančiškanski samostan v Novem mestu, ki si zasluži takšno spominsko obeležje.

Častitljiva zgodovina novomeških frančiškanov sega več kot 550 let nazaj v preteklost, ko so pribežali pred turškimi vpadi iz Bosne v naše kraje. Tukaj so našli svoje domovanje in verovanje. V samostanu so namenili prostor za eno najlepših knjižnic, ki hrani dragocene sakralne knjige iz različnih obdobj srednjega in novega veka. Ta čudovita knjižnica je tudi naš novomeški ponos in dediščinski zaklad, ki ga radi pokažemo domačim in tujim gostom. Prav tako smo ponosni na novomeško gimnazijo, ki so jo od ustanovitve do začetka 20. stoletja vodili frančiškani.

Ena najstarejših slovenskih gimnazij oz. najstarejša z neprekinjenim delovanjem je danes stara že krepko čez 270 let kolikor se jih nabralo od ustanovitve leta 1746. Ves ta preplet zgodovinskih dejstev in dejanj med knjigami, znanjem in vero danes združujemo v simboliki kipa, poimenovanega Frančiškan z rastočo knjigo.

Na Mestni občini novo mesto se zavedamo pomena kulturne dediščine, zato tudi podpiramo iniciative Odbora za kulturno dediščino, ki ga vodijo naši častni občani s predsednikom dr. Mihom Japljem na čelu. Kulturna dediščina je temelj naše identitete in v zrcalu preteklosti uzremo našo lastno usodo in podobo. Skozi pokrajino, v kateri so živel naš predniki, so se oblikovali način življenja, dejavnosti in ustvarjanja ter so oblikovali sklope spomina, ki so del nas. To pomeni, da ne dedujemo zgolj gene naših prednikov, temveč tudi sklope zgodovinskega spominjanja. Na dediščini temelji naše kolektivno spominjanje in nas ločuje od drugih regij, nacij, verovanj in religij. Prav zato je za našo občino pomembno, da izpostavljamo našo bogato kulturno dediščino in kulturno krajino, v kateri je nastajala zakladnica znanj, predmetov in objektov, nesnovne in snovne dediščine.

Preteklost je nujno potrebno povezati z vizijo razvoja Novega mesta, saj smo dolžni prihodnjim generacijam zagotoviti iskro novih spoznanj, radovednosti, iskrenosti, svobode duha, sodelovanje, intenzivno izmenjavo spoznanj in znanj. Vse to zavedanje pa se mora odražati v kulturi dialoga na vseh ravneh in v kakovosti življenja v Novem mestu. Verjamem, da nam to tudi uspeva.

Vsem prisotnim želim veselo božično praznovanje in vse dobro v naslednjem letu. Srečno!